

Κείμενο 1

Το λεξιλόγιο της νεοελληνικής και ο ευρωπαϊκός γλωσσικός πλουραλισμός¹ (4584)

Οι γλώσσες δεν έχουν σταθερό και αμιγές λεξιλόγιο. Πιο συγκεκριμένα, το λεξιλόγιο, σαν την κινούμενη άμμο, υπόκειται σε έντονη γλωσσική μεταβολή, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στον δανεισμό, δηλαδή σε επίδραση λεξιλογίου άλλης γλώσσας. Ακόμη, το λεξιλόγιο δεν είναι αμιγές, είναι πολυσυλλεκτικό, δηλαδή τα στοιχεία του προέρχονται από πολλές πηγές, π.χ. κληρονομιά από προηγούμενες φάσεις της ιστορίας της γλώσσας ή δανεισμό από άλλες γλώσσες.

Μπορούμε να κάνουμε χωρίς τον δανεισμό; Οπωσδήποτε όχι. Είναι ουτοπία να πιστεύουμε το αντίθετο. Ο δανεισμός, κατά τη μεταφορά του Κλωντ Αζέζ, είναι η απαραίτητη ποσότητα οξυγόνου για την επιβίωση μιας γλώσσας, είναι μια φυσική διαδικασία που χαρακτηρίζει κάθε φυσική ανθρώπινη γλώσσα. Κατά συνέπεια, η αντίδραση που εκδηλώνεται εναντίον των δανείων είναι αδικαιολόγητη, γιατί αυτά είναι αποτέλεσμα πολιτικών, οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων ανάμεσα στους ομιλητές γλωσσών που έρχονται σε επαφή. Γι' αυτόν τον λόγο ο δανεισμός δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως τυχαία οξεία ασθένεια που πρέπει να σπεύσουμε να τη θεραπεύσουμε.

Άλλωστε δεν υπάρχει γλώσσα που να μην επηρεάστηκε από άλλες. Από τον κανόνα δεν ξεφεύγουν ακόμη και οι γλώσσες μεγάλων πολιτισμών. Επίσης, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν υπάρχει «επίθεση» από την πλευρά της δανειστριάς γλώσσας, παρά ανάγκη από την πλευρά της δανειολήπτριας γλώσσας. Ανάγκη λόγω της υστέρησης όχι στο γλωσσικό επίπεδο, αλλά σε άλλα επίπεδα π.χ. στο τεχνολογικό (κομπιούτερ, ασανσέρ κ.ά.). Βέβαια ο γλωσσικός δανεισμός διαφέρει σημαντικά από τον οικονομικό δανεισμό, αφού ο δανειολήπτης δεν χρωστά τίποτε!

Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, από την ιστοσελίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, 29. 4. 2014 (διασκευή).

¹ πλουραλισμός: πολυφωνία, ποικιλία

Κείμενο 2

Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο

Είναι γνωστό ότι η Ελληνική έδωσε πολλές δάνειες λέξεις πολιτισμού στις ευρωπαϊκές γλώσσες με αποτέλεσμα η επιστημονική ορολογία των Ευρωπαϊκών γλωσσών να βασίζεται στην ελληνική ή λατινοελληνική ορολογία.

Δεν υπάρχει λόγος να απαριθμήσουμε τους επιστημονικούς όρους ελληνικής προέλευσης ή τις λέξεις πολιτισμού που φιλοξενούν οι ευρωπαϊκές γλώσσες. Αντί γι' αυτό, προτιμούμε να κάνουμε χρήση της στατιστικής, να καθορίσουμε δηλαδή τη συχνότητα των ελληνικών λέξεων στις ευρωπαϊκές γλώσσες. Για τον σκοπό αυτό μπορούμε να στηριχτούμε στη μελέτη ενός ειδικού (του Peter Brown), ο οποίος ερευνά μεταξύ άλλων τη σύγκλιση λέξεων κατά κατηγορίες σε πέντε ευρωπαϊκές γλώσσες (Γερμανική, Αγγλική, Γαλλική, Ιταλική, Ισπανική). Και οι επιστημονικοί όροι για ονομασίες επιστημών, στους οποίους συγκλίνουν και οι πέντε συγκρινόμενες γλώσσες, είναι ελληνικοί ή αποτελούν συνθέσεις ελληνικών λέξεων: γεωγραφία, μαθηματικά, παιδαγωγική, ψυχολογία, θεολογία. Από τους πέντε επιστημονικούς όρους στην περιοχή της τέχνης στους οποίους συμφωνούν και οι πέντε γλώσσες οι τέσσερεις είναι ελληνικοί ή ελληνολατινικής προέλευσης: γραφική, εικόνα, μουσείο, πλαστική. Από τους πέντε όρους για τη λογοτεχνία οι δύο είναι ελληνικοί: δράμα, λυρικός (το γεγονός είναι τυχαίο, καθώς η ελληνική γλώσσα στην περιοχή αυτή ήταν γενναϊόδωρη). Οι οκτώ από τους δώδεκα όρους για φυτά στους οποίους συμπίπτουν οι συγκρινόμενες γλώσσες είναι ελληνικοί: ανεμώνη, αστήρ, χρυσάνθεμο, γεράνιο, κρόκος, μαργαρίτα, νάρκισσος, ορχιδέα. Επτά από τις δεκαοκτώ ονομασίες ζώων είναι ελληνικές (δηλαδή ελληνικής αρχής ή κατέληξαν στις ευρωπαϊκές γλώσσες με ελληνική μεσολάβηση): ελέφαντας, ύαινα, κροκόδιλος, λεοπάρδαλη, πάνθηρας, πύθωνας, τίγρη, κ.λπ.

Είναι προφανές ότι οι λέξεις και τα λεξιλογικά στοιχεία ελληνικής προέλευσης αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο στις ευρωπαϊκές γλώσσες που μπορεί να αξιοποιηθεί, μεταξύ άλλων, για τη διδακτική των ευρωπαϊκών γλωσσών και τη γλωσσική και πολιτισμική ιστορία των λαών της Ευρώπης.

X. Συμεωνίδης. (2008). «Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο ή οι ελληνικοί διεθνισμοί των ευρωπαϊκών γλωσσών». Στο: «Γλώσσης χάριν» Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη, 304-309. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποια είναι η άποψη που έχει η συγγραφέας του πρώτου κειμένου σχετικά με τον γλωσσικό δανεισμό; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη παράγραφο (*Μπορούμε...θεραπεύσουμε*) του πρώτου κειμένου και στη δεύτερη παράγραφο (*Δεν υπάρχει...τίγρη κ.λπ.*) του δεύτερου κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. «Είναι γνωστό ότι η Ελληνική έδωσε πολλές δάνειες λέξεις [...] στις ευρωπαϊκές γλώσσες»

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μια παράγραφο 4050 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. α. Να δώσετε έναν δικό σας τίτλο στο δεύτερο κείμενο.

(μονάδες 10)

B2. β. Να προσδιορίσετε αν ο τίτλος που δώσατε στο δεύτερο κείμενο είναι κυριολεκτικός/ δηλωτικός ή μεταφορικός/ συνυποδηλωτικός.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το συγγραφέα, ο δανεισμός είναι πολύ σημαντικός για μια γλώσσα. Είναι η απαραίτητη ποσότητα οξυγόνου για την επιβίωση μιας γλώσσας, όπως υποστηρίζει ο Κλωντ Αζέζ. Ο δανεισμός είναι μια φυσική εξέλιξη που χαρακτηρίζει κάθε ανθρώπινη γλώσσα. Έτσι, η αντίδραση που εκδηλώνεται είναι αδικαιολόγητη, γιατί αυτό είναι αποτέλεσμα πολιτικοοικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων ανάμεσα στους ομιλητές που έρχονται σε επαφή. Γι' αυτό, λοιπόν, ο δανεισμός δεν πρέπει να θεωρείται ασθένεια που πρέπει να τη θεραπεύσουμε.

A2.

Πρώτο: Ο δανεισμός ως φυσική εξέλιξη της ανθρώπινης γλώσσας.

Δεύτερο: Οι επιστημονικοί όροι που προέρχονται από την Ελληνική γλώσσα.

B1. Είναι γνωστό ότι η ελληνική έδωσε πολλές δάνειες λέξεις στις ευρωπαϊκές γλώσσες. Η θέση της χώρας μας βοήθησε να αποτελέσουμε ένα φυσικό σταυροδρόμι από το οποίο περνούσαν και περνούν πολλοί λαοί. Έτσι, παρατηρούμε ότι ελληνικές λέξεις εντοπίζονται στις επιστήμες, στο θέατρο αλλά και στο καθημερινό λεξιλόγιο των Ευρωπαίων.

B2. α. Η προσφορά της ελληνικής γλώσσας στη διεθνή επιστημονική ορολογία.

β. Κυριολεκτικός.

Κείμενο 1

Το λεξιλόγιο της νεοελληνικής και ο ευρωπαϊκός γλωσσικός πλουραλισμός² (4585)

Οι γλώσσες δεν έχουν σταθερό και αμιγές λεξιλόγιο. Πιο συγκεκριμένα, το λεξιλόγιο, σαν την κινούμενη άμμο, υπόκειται σε έντονη γλωσσική μεταβολή, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στον δανεισμό, δηλαδή σε **επίδραση** λεξιλογίου άλλης γλώσσας. Ακόμη, το λεξιλόγιο δεν είναι αμιγές, είναι πολυσυλλεκτικό, δηλαδή τα στοιχεία του προέρχονται από **πολλές πηγές**, π.χ. κληρονομιά από προηγούμενες φάσεις της ιστορίας της γλώσσας ή δανεισμό από άλλες γλώσσες.

Μπορούμε να κάνουμε χωρίς τον δανεισμό; Οπωσδήποτε όχι. Είναι ουτοπία να πιστεύουμε το αντίθετο. Ο δανεισμός, κατά τη μεταφορά του Κλωντ Αζέζ, είναι απαραίτητη ποσότητα οξυγόνου για την επιβίωση μιας γλώσσας, είναι μια φυσική διαδικασία που χαρακτηρίζει κάθε φυσική ανθρώπινη γλώσσα. Κατά συνέπεια, η αντίδραση που εκδηλώνεται εναντίον των δανείων είναι αδικαιολόγητη, γιατί αυτά είναι αποτέλεσμα πολιτικών, οικονομικών και **πολιτιστικών σχέσεων** ανάμεσα στους ομιλητές γλωσσών που έρχονται σε επαφή. Γι' αυτόν τον λόγο ο δανεισμός δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως τυχαία οξεία ασθένεια που πρέπει να σπεύσουμε να τη θεραπεύσουμε.

Άλλωστε δεν υπάρχει γλώσσα που να μην επηρεάστηκε από άλλες. Από τον κανόνα δεν ξεφεύγουν ακόμη και οι γλώσσες μεγάλων πολιτισμών. Επίσης, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν υπάρχει «επίθεση» από την πλευρά της δανειστρίας γλώσσας, παρά ανάγκη από την πλευρά της δανειολήπτριας γλώσσας. Ανάγκη λόγω της υστέρησης όχι στο γλωσσικό επίπεδο, αλλά σε άλλα επίπεδα π.χ. στο τεχνολογικό (κομπιούτερ, ασανσέρ κ.ά.). Βέβαια ο γλωσσικός δανεισμός διαφέρει σημαντικά από τον οικονομικό δανεισμό, αφού ο δανειολήπτης δεν χρωστά τίποτε!

Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, από την ιστοσελίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, 29. 4. 2014 (διασκευή).

² πλουραλισμός: πολυφωνία, ποικιλία

Κείμενο 2

Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο

Είναι γνωστό ότι η Ελληνική έδωσε πολλές δάνειες λέξεις πολιτισμού στις ευρωπαϊκές γλώσσες με αποτέλεσμα η επιστημονική ορολογία των Ευρωπαϊκών γλωσσών να βασίζεται στην ελληνική ή λατινοελληνική ορολογία.

Δεν υπάρχει λόγος να απαριθμήσουμε τους επιστημονικούς όρους ελληνικής προέλευσης ή τις λέξεις πολιτισμού που φιλοξενούν οι ευρωπαϊκές γλώσσες. Αντί γι' αυτό, προτιμούμε να κάνουμε χρήση της στατιστικής, να καθορίσουμε δηλαδή τη συχνότητα των ελληνικών λέξεων στις ευρωπαϊκές γλώσσες. Για τον σκοπό αυτό μπορούμε να στηριχτούμε στη μελέτη ενός ειδικού (του Peter Brown), ο οποίος ερευνά μεταξύ άλλων τη σύγκλιση λέξεων κατά κατηγορίες σε πέντε ευρωπαϊκές γλώσσες (Γερμανική, Αγγλική, Γαλλική, Ιταλική, Ισπανική). Και οι επιστημονικοί όροι για ονομασίες επιστημών, στους οποίους συγκλίνουν και οι πέντε συγκρινόμενες γλώσσες, είναι ελληνικοί ή αποτελούν συνθέσεις ελληνικών λέξεων: γεωγραφία, μαθηματικά, παιδαγωγική, ψυχολογία, θεολογία. Από τους πέντε επιστημονικούς όρους στην περιοχή της τέχνης στους οποίους συμφωνούν και οι πέντε γλώσσες οι τέσσερις είναι ελληνικοί ή ελληνολατινικής προέλευσης: γραφική, εικόνα, μουσείο, πλαστική. Από τους πέντε όρους για τη λογοτεχνία οι δύο είναι ελληνικοί: δράμα, λυρικός (το γεγονός είναι τυχαίο, καθώς η ελληνική γλώσσα στην περιοχή αυτή ήταν γενναϊόδωρη). Οι οκτώ από τους δώδεκα όρους για φυτά στους οποίους συμπίπτουν οι συγκρινόμενες γλώσσες είναι ελληνικοί: ανεμώνη, αστήρ, χρυσάνθεμο, γεράνιο, κρόκος, μαργαρίτα, νάρκισσος, ορχιδέα. Επτά από τις δεκαοκτώ ονομασίες ζώων είναι ελληνικές (δηλαδή ελληνικής αρχής ή κατέληξαν στις ευρωπαϊκές γλώσσες με ελληνική μεσολάβηση): ελέφαντας, ύαινα, κροκόδιλος, λεοπάρδαλη, πάνθηρας, πύθωνας, τίγρη, κ.λπ.

Είναι προφανές ότι οι λέξεις και τα λεξιλογικά στοιχεία ελληνικής προέλευσης αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο στις ευρωπαϊκές γλώσσες που μπορεί να **αξιοποιηθεί**, μεταξύ άλλων, για τη διδακτική των ευρωπαϊκών γλωσσών και τη γλωσσική και πολιτισμική ιστορία των λαών της Ευρώπης.

X. Συμεωνίδης. (2008). «Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο ή οι ελληνικοί διεθνισμοί των ευρωπαϊκών γλωσσών». Στο: «Γλώσσης χάριν» Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη, 304-309. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποια είναι, σύμφωνα με το δεύτερο κείμενο, η σχέση της ελληνικής με τις ευρωπαϊκές γλώσσες; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Να δώσετε έναν πλαγιότιτλο στην τρίτη παράγραφο (Άλλωστε...τίποτε) του πρώτου κειμένου και στην τρίτη παράγραφο (Είναι προφανές... Ευρώπης) του δεύτερου κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 40-50 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **επίδραση, πολλές πηγές, πολιτιστικών σχέσεων, λέξεις, αξιοποιηθεί.**

(μονάδες 10)

B2. Να επισημάνετε στο δεύτερο κείμενο τρία παραδείγματα ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Η ελληνική γλώσσα είναι στενά συνδεδεμένη με τις ευρωπαϊκές γλώσσες. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι η ελληνική έχει δανείσει πολλές λέξεις στο ευρωπαϊκό λεξιλόγιο. Έτσι, έχει ως αποτέλεσμα οι επιστημονικοί όροι να είναι στενά συνδεδεμένοι με αυτήν. Επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι η ελληνική γλώσσα ενυπάρχει στις επιστήμες, στην τέχνη, στη λογοτεχνία, στο θέατρο ακόμα και σε ονομασίες φυτών και ζώων.

A2.

Πρώτο κείμενο: Ο γλωσσικός δανεισμός δεν εγκυμονεί κινδύνους για τη δανειολήπτρια γλώσσα.

Δεύτερο κείμενο: Ο δανεισμός ως μέσο διδακτικής των ευρωπαϊκών γλωσσών.

B1. Επιστημονικά αποδεδειγμένη είναι η **επίδραση** της ελληνικής γλώσσας στο ευρωπαϊκό λεξιλόγιο. **Πολλές πηγές** το επιβεβαιώνουν αυτό, αφού στενές είναι οι **πολιτιστικές σχέσεις** μεταξύ των λαών. Έτσι, οι ελληνικές **λέξεις** μπορούν να **αξιοποιηθούν** επιστημονικά για τη μελέτη και τη διδακτική των ευρωπαϊκών γλωσσών.

B2. παιδαγωγική, ψυχολογία, θεολογία

Κείμενο 1

Το λεξιλόγιο της νεοελληνικής και ο ευρωπαϊκός γλωσσικός πλουραλισμός³ (4587)

Οι γλώσσες δεν έχουν σταθερό και αμιγές λεξιλόγιο. Πιο συγκεκριμένα, το λεξιλόγιο, σαν την κινούμενη άμμο, υπόκειται σε έντονη γλωσσική μεταβολή, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στον δανεισμό, δηλαδή σε επίδραση λεξιλογίου άλλης γλώσσας. Ακόμη, το λεξιλόγιο δεν είναι αμιγές, είναι πολυσυλλεκτικό, δηλαδή τα στοιχεία του προέρχονται από πολλές πηγές, π.χ. κληρονομιά από προηγούμενες φάσεις της ιστορίας της γλώσσας ή δανεισμό από άλλες γλώσσες.

Μπορούμε να κάνουμε χωρίς τον δανεισμό; Οπωσδήποτε όχι. Είναι ουτοπία να πιστεύουμε το αντίθετο. Ο δανεισμός, κατά τη μεταφορά του Κλωντ Αζέζ, είναι η απαραίτητη ποσότητα οξυγόνου για την επιβίωση μιας γλώσσας, είναι μια φυσική διαδικασία που χαρακτηρίζει κάθε φυσική ανθρώπινη γλώσσα. Κατά συνέπεια, η αντίδραση που εκδηλώνεται εναντίον των δανείων είναι αδικαιολόγητη, γιατί αυτά είναι αποτέλεσμα πολιτικών, οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων ανάμεσα στους ομιλητές γλωσσών που έρχονται σε επαφή. Γι' αυτόν τον λόγο ο δανεισμός δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως τυχαία οξεία ασθένεια που πρέπει να σπεύσουμε να τη θεραπεύσουμε.

Άλλωστε δεν υπάρχει γλώσσα που να μην επηρεάστηκε από άλλες. Από τον κανόνα δεν ξεφεύγουν ακόμη και οι γλώσσες μεγάλων πολιτισμών. Επίσης, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν υπάρχει «επίθεση» από την πλευρά της δανειστριάς γλώσσας, παρά ανάγκη από την πλευρά της δανειολήπτριας γλώσσας. Ανάγκη λόγω της υστέρησης όχι στο γλωσσικό επίπεδο, αλλά σε άλλα επίπεδα π.χ. στο τεχνολογικό (κομπιούτερ, ασανσέρ κ.ά.). Βέβαια ο γλωσσικός δανεισμός διαφέρει σημαντικά από τον οικονομικό δανεισμό, αφού ο δανειολήπτης δεν χρωστά τίποτε!

Α. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, από την ιστοσελίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, 29. 4. 2014 (διασκευή).

³ πλουραλισμός: πολυφωνία, ποικιλία

Κείμενο 2

Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο

Είναι γνωστό ότι η Ελληνική έδωσε πολλές δάνειες λέξεις πολιτισμού στις ευρωπαϊκές γλώσσες με αποτέλεσμα η επιστημονική ορολογία των Ευρωπαϊκών γλωσσών να βασίζεται στην ελληνική ή λατινοελληνική ορολογία.

Δεν υπάρχει λόγος να απαριθμήσουμε τους επιστημονικούς όρους ελληνικής προέλευσης ή τις λέξεις πολιτισμού που φιλοξενούν οι ευρωπαϊκές γλώσσες. Αντί γι' αυτό, προτιμούμε να κάνουμε χρήση της στατιστικής, να καθορίσουμε δηλαδή τη συχνότητα των ελληνικών λέξεων στις ευρωπαϊκές γλώσσες. Για τον σκοπό αυτό μπορούμε να στηριχτούμε στη μελέτη ενός ειδικού (του Peter Brown), ο οποίος ερευνά μεταξύ άλλων τη σύγκλιση λέξεων κατά κατηγορίες σε πέντε ευρωπαϊκές γλώσσες (Γερμανική, Αγγλική, Γαλλική, Ιταλική, Ισπανική). Και οι επιστημονικοί όροι για ονομασίες επιστημών, στους οποίους συγκλίνουν και οι πέντε συγκρινόμενες γλώσσες, είναι ελληνικοί ή αποτελούν συνθέσεις ελληνικών λέξεων: γεωγραφία, μαθηματικά, παιδαγωγική, ψυχολογία, θεολογία. Από τους πέντε επιστημονικούς όρους στην περιοχή της τέχνης στους οποίους συμφωνούν και οι πέντε γλώσσες οι τέσσερις είναι ελληνικοί ή ελληνολατινικής προέλευσης: γραφική, εικόνα, μουσείο, πλαστική. Από τους πέντε όρους για τη λογοτεχνία οι δύο είναι ελληνικοί: δράμα, λυρικός (το γεγονός είναι τυχαίο, καθώς η ελληνική γλώσσα στην περιοχή αυτή ήταν γενναϊόδωρη). Οι οκτώ από τους δώδεκα όρους για φυτά στους οποίους συμπίπτουν οι συγκρινόμενες γλώσσες είναι ελληνικοί: ανεμώνη, αστήρ, χρυσάνθεμο, γεράνιο, κρόκος, μαργαρίτα, νάρκισσος, ορχιδέα. Επτά από τις δεκαοκτώ ονομασίες ζώων είναι ελληνικές (δηλαδή ελληνικής αρχής ή κατέληξαν στις ευρωπαϊκές γλώσσες με ελληνική μεσολάβηση): ελέφαντας, ύαινα, κροκόδιλος, λεοπάρδαλη, πάνθηρας, πύθωνας, τίγρη, κ.λπ.

Είναι προφανές ότι οι λέξεις και τα λεξιλογικά στοιχεία ελληνικής προέλευσης αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο στις ευρωπαϊκές γλώσσες που μπορεί να αξιοποιηθεί, μεταξύ άλλων, για τη διδακτική των ευρωπαϊκών γλωσσών και τη γλωσσική και πολιτισμική ιστορία των λαών της Ευρώπης.

X. Συμεωνίδης. (2008). «Το ελληνικό πολιτισμικό λεξιλόγιο ή οι ελληνικοί διεθνισμοί των ευρωπαϊκών γλωσσών». Στο: «Γλώσσης χάριν» Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη, 304-309. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποια είναι η κοινή θέση των δύο κειμένων σχετικά με τον γλωσσικό δανεισμό;
(60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου (*Οι γλώσσες... γλώσσες*) του πρώτου κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. *«Άλλωστε δεν υπάρχει γλώσσα που να μην επηρεάστηκε από άλλες».*

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω περίοδο, να δημιουργήσετε μια παράγραφο 40-50 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Να δώσετε έναν νέο, κυριολεκτικό/δηλωτικό τίτλο στο πρώτο κείμενο.

(μονάδες 5)

B2.β. Να δώσετε έναν νέο, μεταφορικό/συνυποδηλωτικό τίτλο στο δεύτερο κείμενο.

(μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Και τα δύο κείμενα θίγουν το θέμα του γλωσσικού δανεισμού. Στο πρώτο τονίζεται η αναπόφευκτη επιρροή ξένων λεξιλογίων στο δικό μας και επισημαίνεται η συμβολή του δανεισμού στην επιβίωση μιας γλώσσας. Το δεύτερο κείμενο αναφέρεται στη συμβολή της ελληνικής γλώσσας προς τις ευρωπαϊκές σε επίπεδο Τεχνών και Επιστημών. Κοινή θέση είναι ότι ο γλωσσικός δανεισμός είναι αναπόφευκτος και δεν αποτελεί γλωσσική ασθένεια, αντιθέτως, αποδεικνύεται ωφέλιμος στην εξέλιξη και διδακτική μίας Ευρωπαϊκής γλώσσας.

A2.

Θεματική πρόταση: "Οι γλώσσες... αμιγές λεξιλόγιο."

Λεπτομέρειες: "Πιο συγκεκριμένα ... άλλες γλώσσες."

Κατακλείδα: Δεν υπάρχει.

B1.

Δεν υπάρχει γλώσσα που να μην επηρεάστηκε από άλλες. Ο γλωσσικός δανεισμός αποδεικνύει τις πολυεπίπεδες σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των λαών στη διάρκεια της ιστορίας τους. Οι οικονομικές και πολιτιστικές επαφές επηρεάζουν τη γλώσσα, ακόμα και των ισχυρών πολιτισμών. Αυτή η επιρροή δεν αποτελεί αδυναμία, αντίθετα συμβάλλει στην εξέλιξη κάθε γλώσσας.

B2.

α. Η συμβολή του γλωσσικού δανεισμού.

β. Τα «δάνεια» της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές γλώσσες.